

„Archiwista Polski”, nr 4 (64) 2011

Studia i materiały

Justyna Adamus-Kowalska (UŚ Katowice) przedstawia artykuł pt. *Klasyfikacja funkcjonalna w zarządzaniu dokumentacją*.

Jest to termin zaczerpnięty z literatury zagranicznej i oznacza klasyfikację niezależną od struktury organizacyjnej aktotwórcy, opartą o analizę funkcji powiązanych z rodzajem działalności. Klasyfikacja funkcjonalna może służyć jako język informacyjno-wyszukiwawczy; a dokumenty są klasyfikowane nie wg treści, ale w oparciu o przyczyny, dla których powstały.

Tomasz Czarnota (UMCS) w opracowaniu pt. *Komu są potrzebne społeczne archiwa?* omawia dość mizerną "aktywność" archiwów państwowych na polu gromadzenia materiałów wytworzonych poza nadzorem państwowej służby archiwalnej (organizacji, stowarzyszeń, partii, spuścizn prywatnych itd.). Jako przyczyny autor wskazuje m.in.: nieufność ofiarodawców do instytucji archiwum, brak miejsca w magazynach, lekceważenie tego typu materiałów. T.

Czarnota

podkreśla rolę archiwów społecznych w tej dziedzinie, z których najbardziej znany jest Ośrodek "Karta". Autor celnie oddaje istotę rzeczy pisząc, iż archiwa państwowe (cyt.) "jedynie zarzucają sieci, biernie czekając, aż coś w nie wpadnie".

Robert Górski (AP Toruń O/Włocławek) prezentuje artykuł pt. *Pracownie naukowe czy udostępnianie on-line? Z perspektywy archiwisty i użytkownika*

, zainspirowany publikacją australijskiego archiwisty Paula Macphersona, rozważającego problem przyszłości pracowni naukowych w świetle coraz powszechniejszego dostępu do materiałów on-line.

P. Macpherson podaje dane świadczące o tym,

że liczba odwiedzin w pracowniach naukowych w Australii oraz w Wielkiej Brytanii spada, a rośnie lawinowo liczba odwiedzin stron internetowych, baz danych i skanów on-line; np. w Archiwum Narodowym Wielkiej Brytanii w latach 2009-2010 na 1 udostępniony fizycznie dokument przypało 221 akt udostępnionych on-line. Robert Górski omawia też regulacje dot.

udostępniania w polskich archiwach, wskazując na obszary, które należy usprawnić, a także polskie doświadczenia w udostępnianiu on-line w serwisie

www.szukajwarchiwach.pl

Zważywszy na fakt coraz powszechniejszej digitalizacji w archiwach polskich autor stawia pytanie: czy archiwum "bez ścian" jest przyszłością udostępniania?

Helena Kowalska (UG) przedstawia problem *Rekonstrukcji zespołu archiwalnego – Sąd Marynarki Wojennej w Gdyni w latach 1945-1955*.

Są to akta przechowywane obecnie w gdańskim Oddziale IPN, a przekazane zostały tam przez Archiwum MW w 2003 r. na zasadzie użyczenia. Na potrzeby toczących się po 1991 r. procesów o unieważnienie i odszkodowanie za niesłuszne skazanie odtworzono w latach 90. XX w. w Wojskowym Sądzie Garnizonowym w Gdyni część akt uprzednio wybrakowanych w 1894 r. Rekonstrukcja ta odbyła się na podstawie zachowanych repertoriów oraz kserokopii odpisów wyroku.

ABC archiwisty zakładowego

Marek Konstankiewicz przedstawia *Wykaz ważniejszych aktów prawnych regulujących zasady postępowania z dokumentacją* (cz. XLII), obejmujący akty prawne, które weszły w życie w okresie od 1 lipca do 30 września 2011 r.

Recenzje i omówienia

- ČAS v roce 2010. Ročenka české archivní společnosti, Praha 2011, ss. 223 (Ivo Ľaborewicz),

- *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*, nr 18, 2011, ss. 576+nlb (Marcin Hlebionek)

Kronika

- *Franciszek Paprocki (1911-1978) – w setną rocznicę urodzin* (Dariusz Matelski),

- *Gdzie są granice standaryzacji w archiwistyce? (na marginesie III Toruńskich Konfrontacji Archiwalnych)* (Waldemar Chorażyczewski, Klaudia Leśniewska),

- *Konferencja “Film i archiwum – problemy opracowania”* (Weronika Krajniak),

- *Stowarzyszenie Archiwistów Polskich Oddział we Wrocławiu w roku 2010* (Lucyna Harc),

- *Sprawozdanie z uroczystej inauguracji nowej siedziby Archiwum Państwowego w Kielcach, 12-13 października 2011 r. i sesji naukowej “Z dziejów zasobu i działalności Archiwum Państwowego w Kielcach”* (Hubert Mazur),

- *XVI Konferencja Czeskich Archiwistów (26-28 kwietnia 2011 r.)* (Ivo Łaborewicz),

- *Pieczęć jako forma komunikacji w średniowieczu i czasach nowożytnych. II Międzynarodowa Konferencja Sfragistyczna, Kojów 18-20 listopada 2011 r.* (Marcin Hlebionek)

In memoriam

Irena Janosz-Biskupowa 1925-2011) – Andrzej Tomczak

Hanna Staszewska
AP Poznań